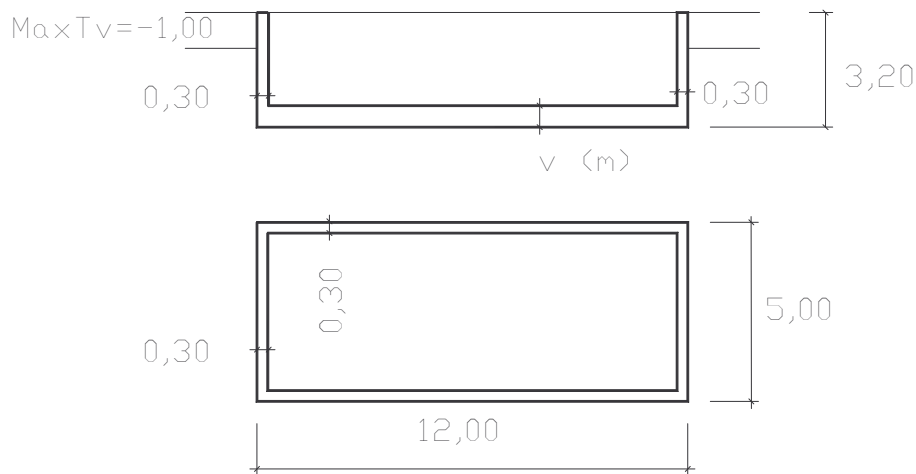

MINTAPÉLDÁK
Egyszerű földalatti műtárgyak vizsgálata
2008. március

1.) Egy téglalap alaprajzú medence oldalai 5,00 és 12,00 m. A medence alapsíkja a -3,2 m-en van. A talajvíz maximális szintje a talaj felszíne alatt 1,0 m mélyen (-1,00 m-en) található. A medence falvastagsága 300 mm.

Milyen vastag legyen a medence alapja, hogy a műtárgy ne ússzon föl?

A vasbeton térfogatsúlya $\gamma_{vb} = 25 \text{ kN/m}^3$, az önsúly biztonsági tényezője $\gamma_G = 0,9$ vagy 1,2. A víz térfogatsúlya $\gamma_{vz} = 10 \text{ kN/m}^3$. A víznyomás biztonsági tényezője $\gamma_W = 1,0$.

A szerkezetre az állékonyságát veszélyeztető (destabilizáló) és azt biztosító (stabilizáló) hatások működnek.

A medencére működő felhajtó erő (destabilizáló hatás)

$$E_{d,dst} = \gamma_W * V_{vzbenertulo} * \gamma_{vz} = 1,0 * (3,2 - 1,0) * 12,0 * 5,0 * 10 = 1320 \text{ kN}$$

Leterhelő erő (stabilizáló hatás)

$$E_{d,stab} = \gamma_{G,min} * V * \gamma_{vb} = 0,9 * \{ 12,0 * 5,0 * 3,20 - 11,4 * 4,4 * (3,2 - v) \} * 25 = 708,5 + 1129 * v$$

Az egyensúly feltétele: $E_{d,stab} \geq E_{d,dst}$

$$708,5 + 1129 * v \geq 1320 \text{ kN}$$

$$v \geq \frac{1320 - 708,5}{1129} = 0,542 \text{ m.}$$

Az alkalmazott vastagság $v_{alk} = 0,55 \text{ m}$.

Az alkalmazott vastagság $v_{\text{alk}} = 0,55$ m esetén a leterhelő (stabilizáló) és a felhajtó (destabilizáló) erők aránya

$$\alpha = \frac{E_{\text{d, stb}}}{E_{\text{d, dst}}} = \frac{708,5 + 1129 * 0,55}{1320} = 1,00716 \geq 1,0$$

A „biztonsági tartalék” $\beta = 1,00716 - 1,0 = 0,00716 = 0,716 \%$

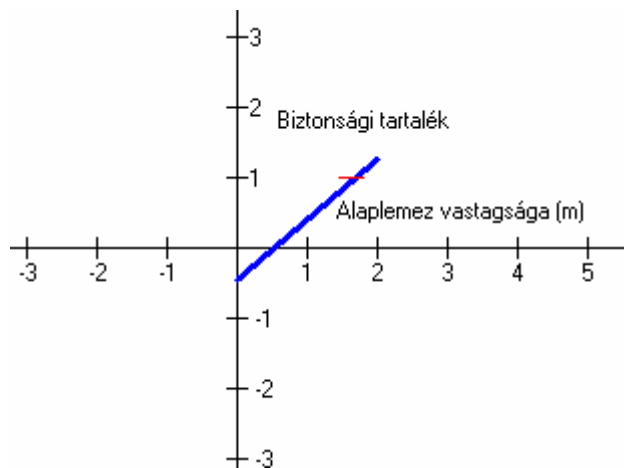
A „biztonsági tartalék” a medence alaplemez vastagságának a függvénye.

$$\begin{aligned} \beta &= \frac{E_{\text{d, stb}}}{E_{\text{d, dst}}} - 1 = \frac{E_{\text{d, stb}} - E_{\text{d, dst}}}{E_{\text{d, dst}}} = \\ &= \frac{708,5 + 1129 * v_{\text{alk}} - 1320}{1320} = \frac{1129 * v_{\text{alk}} - 611,5}{1320} = 0,8553 * v_{\text{alk}} - 0,463258 \end{aligned}$$

A v_{alk} vastagság növelése a β biztonsági tartalék növekedését eredményezi.

$$v_{\text{alk}} = 0,6 \text{ m esetén} \quad \beta = 0,0499 = \sim 5 \%$$

$$v_{\text{alk}} = 0,65 \text{ m esetén} \quad \beta = 0,0927 = \sim 9,275 \%$$

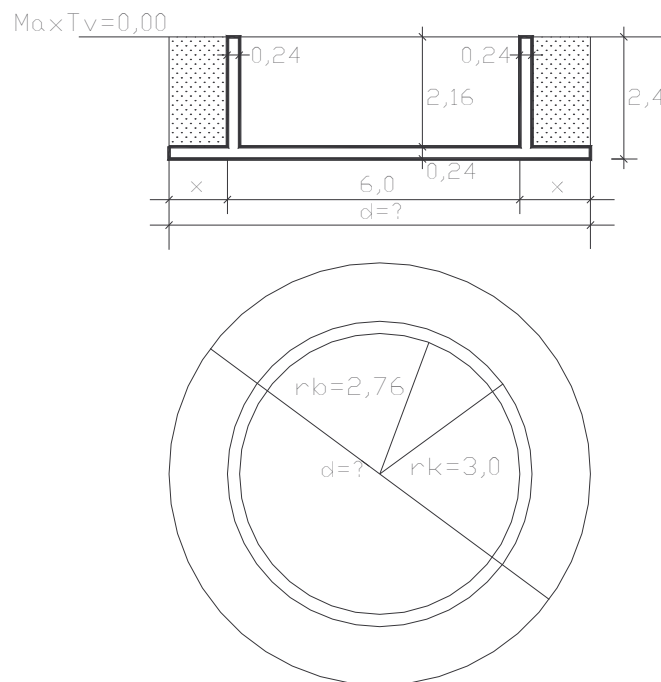

2.) A kör alaprajzú medence külső átmérője 6,0 m, a medence alapsíkja a -2,4 m-en van. A talajvíz maximális szintje a talaj felszínén (0,00 m-en) található. A medence fal és alaplemez vastagsága 240 mm.

Mekkora peremgyűrűt kell építeni a medence körül ($x = ?$) ahhoz, hogy az üres medence ne ússzon föl?

A vasbeton térfogatsúlya $\gamma_{vb} = 25 \text{ kN/m}^3$, az önsúly biztonsági tényezője $\gamma_G = 0,9$ vagy $1,2$. A víz térfogatsúlya $\gamma_{viz} = 10 \text{ kN/m}^3$. A víznyomás biztonsági tényezője $\gamma_W = 1,0$.

Leterhelésként figyelembe lehet venni a peremgyűrű feletti föld súlyát is. A föld térfogatsúlya vízzel átitatott állapotban $\gamma_{Tw} = 16 \text{ kN/m}^3$. A föld biztonsági tényezője $\gamma_T = 0,85$ vagy $1,3$.

A szerkezetre az állékonyságát veszélyeztető (destabilizáló) és azt biztosító (stabilizáló) hatások működnek.

A medencére működő felhajtó erő (destabilizáló hatás)

$$E_{d,dst} = \gamma_W * V_{\text{vízbemerülő}} * \gamma_{viz} = 1,0 * \frac{d^2 * \pi}{4} * 2,4 * 10 = 18,85 * d^2$$

Leterhelő erő (stabilizáló hatás)

$$\begin{aligned} E_{d,stb} &= \gamma_{G,min} * V_{vb} * \gamma_{vb} + \gamma_{T,min} * V_T * \gamma_{Tw} = \\ &= 0,9 * (5,76 * \pi * 2,16 * 0,24 + 0,24 * \frac{d^2 * \pi}{4}) * 25 + \\ &\quad + 0,85 * (\frac{d^2 * \pi}{4} - \frac{6^2 * \pi}{4}) * 2,16 * 16 = \\ &= 211,1 + 4,24 * d^2 + 23,07 * d^2 - 830,6 = 27,31 * d^2 - 619,5 \end{aligned}$$

Az egyensúly feltétele: $E_{d,stab} \geq E_{d,dst}$

$$27,31 * d^2 - 619,5 \geq 18,85 * d^2$$

$$d \geq \sqrt{\frac{619,5}{27,31 - 18,85}} = 8,56 \text{ m}$$

$$x = \frac{8,56 - 6}{2} = 1,28 \text{ m}$$

Az alkalmazott peremgyűrű szélessége $x_{alk} = 1,30 \text{ m}$ ($d_{alk} = 8,6 \text{ m}$) esetén a leterhelő (stabilizáló) és a felhajtó (destabilizáló) erők aránya

$$\alpha = \frac{E_{d,stab}}{E_{d,dst}} = \frac{27,31 * d_{alk}^2 - 619,5}{18,85 * d_{alk}^2} = \frac{27,31 * 8,6^2 - 619,5}{18,85 * 8,6^2} = 1,00445 \geq 1,0$$

A „biztonsági tartalék” $\beta = 1,00445 - 1,0 = 0,00445 = 0,445 \%$

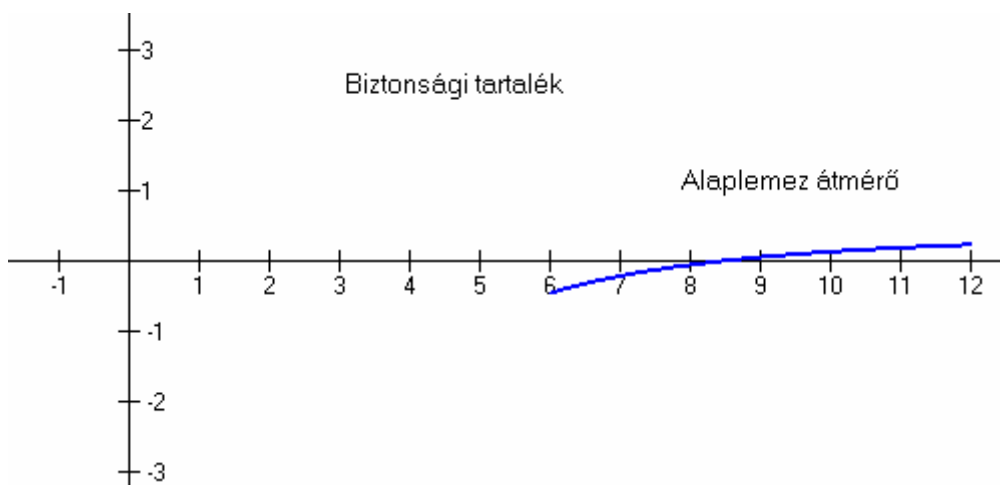
A „biztonsági tartalék” a medence peremgyűrű szélességének (x_{alk}) illetve az alaplemez átmérőjének ($d_{alk} = 6 + 2 * x_{alk}$) a függvénye.

$$\begin{aligned} \beta &= \frac{E_{d,stab}}{E_{d,dst}} - 1 = \frac{E_{d,stab} - E_{d,dst}}{E_{d,dst}} = \\ &= \frac{27,31 * d^2 - 619,5 - 18,85 * d^2}{18,85 * d^2} = 0,44881 - 32,86472 * \frac{1}{d_{alk}^2} \end{aligned}$$

Az x_{alk} szélesség (az átmérő $d_{alk} = 6 + 2 * x_{alk}$) növelése a β biztonsági tartalék növekedését eredményezi.

$$x_{alk} = 1,35 \text{ m} (d_{alk} = 6 + 2 * x_{alk} = 6 + 2 * 1,35 = 8,70) \text{ esetén } \beta = 0,0146 = \sim 1,46 \%$$

$$x_{alk} = 1,40 \text{ m} (d_{alk} = 6 + 2 * x_{alk} = 6 + 2 * 1,40 = 8,80) \text{ esetén } \beta = 0,0244 = \sim 2,44 \%$$

3.) Egy súlytámfalra az ábra szerinti földnyomás működik.

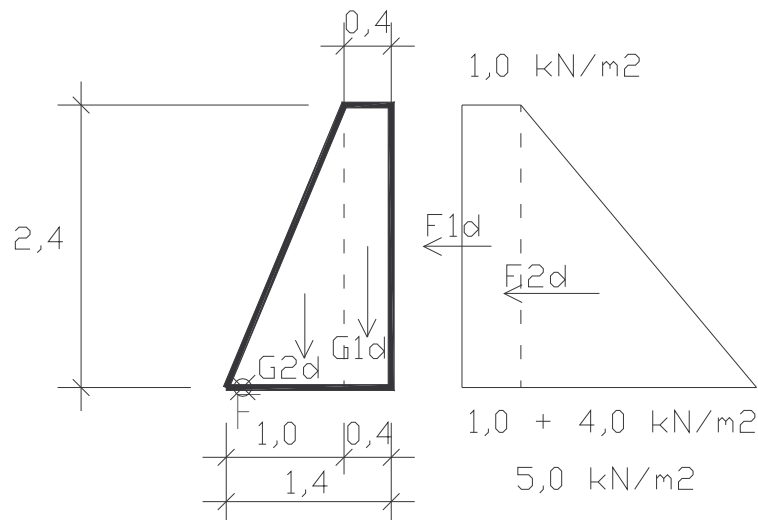
A műtárgy 1 m-es szakaszát elcsúszás és felborulás szempontjából kell megvizsgálni.

A támfal belső oldalán a talaj megtámasztó hatását nem vesszük figyelembe.

A vizsgálatban feltételezzük, hogy a billenés (elfordulás) az alsó él 1/10-ében lévő pont körül jön létre.

Támfal anyagának térfogatsúlya $\gamma_{fal} = 18 \text{ kN/m}^3$, az önsúly biztonsági tényezője $\gamma_G = 0.9$ vagy 1.2 .

A talaj és a beton közti súrlódási tényező $\mu = 0.5$, a földnyomás biztonsági tényezője $\gamma_F = 1.4$.

A szerkezetre az állékonyságát veszélyeztető (destabilizáló) és azt biztosító (stabilizáló) hatások működnek.

A támfalra működő földnyomás eltoló ereje (destabilizáló hatás)

$$F_{1d} = \gamma_T * q_1 * h = 1,4 * 1,0 * 2,40 = 3,36 \text{ kN}$$

$$F_{2d} = \gamma_T * q_2 * h / 2 = 1,4 * 4,0 * 2,40 / 2 = 6,72 \text{ kN}$$

$$E_{d,dst} = 3,36 + 6,72 = 10,08 \text{ kN}$$

Leterhelő erőből, önsúlyból keletkező súrlódás (stabilizáló hatás)

$$G_{1d} = \gamma_{G,min} * b_1 * h * \gamma_{fal} = 0,9 * 0,4 * 2,4 * 18,0 = 15,56 \text{ kN}$$

$$G_{2d} = \gamma_{G,min} * b_2 * h / 2 * \gamma_{fal} = 0,9 * 1,0 * 2,4 / 2 * 18,0 = 19,44 \text{ kN}$$

$$E_{d,stb} = F_{sd} = \mu * (G_{1d} + G_{2d}) = 0,5 * (15,56 + 19,44) = 17,5 \text{ kN}$$

Az egyensúly feltétele: $E_{d,stb} = 17,5 \text{ kN} \geq E_{d,dst} = 10,08 \text{ kN}$

A fenti adatok esetében a leterhelésből keletkező súrlódási (stabilizáló) és az eltoló (destabilizáló) erők aránya

$$\alpha_E = \frac{E_{d,stb}}{E_{d,dst}} = \frac{17,50}{10,08} = 1,736 \geq 1,0 \quad \text{megfelel!}$$

A támfalra működő földnyomás felborító nyomatéka (destabilizáló hatás)

$$M_{d,dst} = F_{1d} * h / 2 + F_{2d} * h / 3 = 3,36 * 2,40 / 2 + 6,72 * 2,4 / 3 = 9,41 \text{ kNm}$$

Leterhelő erőből, önsúlyból keletkező nyomaték (stabilizáló hatás)

$$M_{d,stab} = G_{1d} * z_1 + G_{2d} * z_2 = 15,56 * 1,06 + 19,44 * 0,53 = 26,80 \text{ kNm}$$

$$(z_1 = 1,40 - 0,4 / 2 - 1,40 / 10 = 1,06 \text{ m}; \quad z_2 = (1,40 - 0,40) * 2 / 3 - 1,40 / 10 = 0,5266 \text{ m})$$

Az egyensúly feltétele: $M_{d,stab} = 26,80 \text{ kNm} \geq M_{d,dst} = 9,41 \text{ kNm}$

A fenti adatok esetén a leterhelésből keletkező (stabilizáló) és a felborító (destabilizáló) erők aránya

$$\alpha_M = \frac{M_{d,stab}}{M_{d,dst}} = \frac{26,80}{9,41} = 2,848 \geq 1,0 \quad \text{megfelel!}$$

A támfal biztonsága az α_E és α_M értéke közül a kisebb, azaz: $\alpha = \min (\alpha_E, \alpha_M)$

$$\alpha = \min (\alpha_E, \alpha_M) = \min (1,736 ; 2,848) = 1,737$$

Az α biztonság és a $\beta = \alpha - 1$ biztonsági tartalék értéke csökkenthető az ésszerűség határáig. Elvben az $\alpha_{min} = 1$ és a $\beta_{min} = \alpha_{min} - 1 = 0$ esetén a támfal szerkezet az állékonyság határán van.

A fenti példa esetében a támfal méretei (a stabilizáló hatások) csökkenthetők, a terhelés értéke (a destabilizáló hatások) növelhetők.

4.) Egy szögterámfalra az ábra szerinti földnyomás működik.

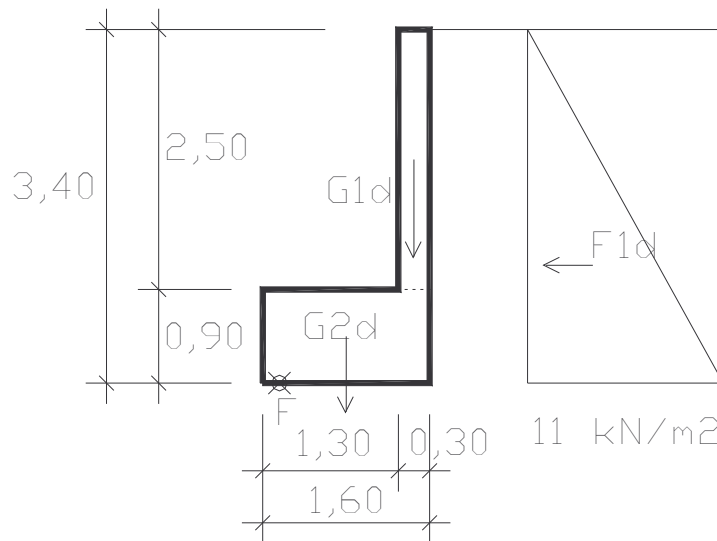
A műtárgy 1 m-es szakaszát elcsúszás és felborulás szempontjából kell megvizsgálni.

A támfal belső oldalán a talaj megtámasztó hatását nem vesszük figyelembe.

A vizsgálatban feltételezzük, hogy a billenés (elfordulás) az alsó él 1/10-ében lévő pont körül jön létre.

A támfal anyagának térfogatsúlya $\gamma_{fal} = 25 \text{ kN/m}^3$, az önsúly biztonsági tényezője $\gamma_G = 0.9$ vagy 1.2 .

A talaj és a beton közti súrlódási tényező $\mu = 0,8$, a földnyomás biztonsági tényezője $\gamma_F = 1,3$.

A szerkezetre az állékonyságát veszélyeztető (destabilizáló) és azt biztosító (stabilizáló) hatások működnek.

A támfalra működő földnyomás eltoló ereje (destabilizáló hatás)

$$F_{1d} = \gamma_T * q_1 * h = 1,3 * 11,0 * 3,40 / 2 = 24,375 \text{ kN}$$

$$E_{d,dst} = 24,375 \text{ kN}$$

Leterhelő erőből, önsúlyból keletkező súrlódás (stabilizáló hatás)

$$G_{1d} = \gamma_{G,min} * b_1 * h_1 * \gamma_{fal} = 0,9 * 0,3 * 2,5 * 25,0 = 16,875 \text{ kN}$$

$$G_{2d} = \gamma_{G,min} * b_2 * h_2 * \gamma_{fal} = 0,9 * 1,6 * 0,9 * 25,0 = 32,40 \text{ kN}$$

$$E_{d,stb} = F_{sd} = \mu * (G_{1d} + G_{2d}) = 0,8 * (16,875 + 32,40) = 39,42 \text{ kN}$$

Az egyensúly feltétele: $E_{d,stb} = 39,42 \text{ kN} \geq E_{d,dst} = 24,375 \text{ kN}$ megfelel!

A fenti adatok esetében a leterhelésből keletkező súrlódási (stabilizáló) és az eltoló (destabilizáló) erők aránya

$$\alpha_E = \frac{E_{d,stb}}{E_{d,dst}} = \frac{39,42}{24,375} = 1,617 \geq 1,0 \quad \text{megfelel!}$$

A támfalra működő földnyomás felborító nyomatéka (destabilizáló hatás)

$$M_{d,dst} = F_{1d} * h / 3 = 24,375 * 3,40 / 3 = 27,47 \text{ kNm}$$

Leterhelő erőből, önsúlyból keletkező nyomaték (stabilizáló hatás)

$$M_{d,stab} = G_{1d} * z_1 + G_{2d} * z_2 = 16,875 * 1,29 + 32,40 * 0,64 = 42,50 \text{ kNm}$$

$$(z_1 = 1,60 - 0,3 / 2 - 1,60 / 10 = 1,29 \text{ m}; \quad z_2 = 1,60 / 2 - 1,60 / 10 = 0,64 \text{ m})$$

Az egyensúly feltétele: $M_{d,stab} = 42,50 \text{ kNm} \geq M_{d,dst} = 27,47 \text{ kNm}$ megfelel!

A fenti adatok esetén a leterhelésből keletkező (stabilizáló) és a felborító (destabilizáló) erők aránya

$$\alpha_M = \frac{M_{d,stab}}{M_{d,dst}} = \frac{42,50}{27,47} = 1,547 \geq 1,0 \quad \text{megfelel!}$$

A támfal biztonsága az α_E és α_M értéke közül a kisebb, azaz: $\alpha = \min (\alpha_E, \alpha_M)$

$$\alpha = \min (\alpha_E, \alpha_M) = \min (1,617 ; 1,547) = 1,547$$

Az α biztonság és a $\beta = \alpha - 1$ biztonsági tartalék értéke csökkenthető az ésszerűség határáig. Elvben az $\alpha_{min} = 1$ és a $\beta_{min} = \alpha_{min} - 1 = 0$ esetén a támfal szerkezet az állékonyság határán van.

A fenti példa esetében a támfal méretei (a stabilizáló hatások) csökkenthetők, a terhelés értéke (a destabilizáló hatások) növelhetők.

5.) Egy 3,0 m magas vasbeton anyagú súlytámfal vegyes szemmagyságú iszapos homok talajt támaszt meg ($\gamma_T = 20 \text{ kN/m}^3$, a surlódási szög $\varphi = 30^\circ$).

A támfal felső síkjával megegyező szinten a felszínen működő függőleges teher 2 kN/m^2 .

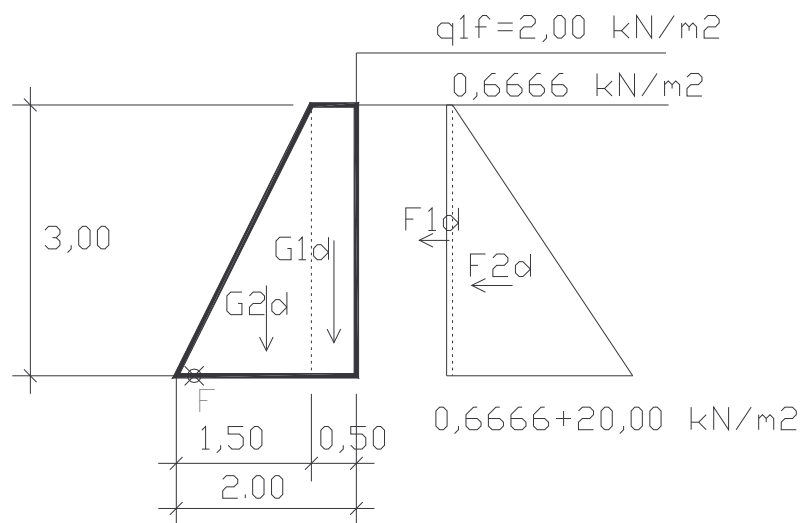
A mőtárgy 1 m-es szakaszát elcsúszás és felborulás szempontjából kell megvizsgálni.

A támfal belső oldalán a talaj megtámasztó hatását nem vesszük figyelembe.

A vizsgálatban feltételezzük, hogy a billenés (elfordulás) az alsó él 1/10-ében lévő pont körül jön létre.

A támfal anyagának térfogatsúlya $\gamma_{\text{Fal}} = 25 \text{ kN/m}^3$, az önsúly biztonsági tényezője $\gamma_G = 0.9$ vagy 1.2 .

A talaj és a beton közti súrlódási tényező $\mu = 0,6$, a földnyomás biztonsági tényezője $\gamma_F = 1,4$.

A szerkezetre az állékonyságát veszélyeztető (destabilizáló) és azt biztosító (stabilizáló) hatások működnek.

A támfalra működő földnyomás eltoló ereje (destabilizáló hatás)

A támfal háttöltésében a függőleges erők hatására a talajban a felszínen lévő $q_{\text{fl}} = 2 \text{ kN/m}^2$ állandó és a talajban x m mélyen a talaj térfogatsúlyából $q_{\text{fx}} = x * 20 \text{ kN/m}^2$, a mélységgel arányosan növekvő talaj-feszültség ébred.

A függőleges feszültségből a vízszintes irányú terhet az aktív földnyomás szorzójával

$$k_A = \text{tg}^2\left(45 - \frac{\varphi}{2}\right) \text{ határozzuk meg.}$$

$$k_A = \text{tg}^2\left(45 - \frac{30}{2}\right) = 0.3333$$

$$q_1 = k_A * 2 = 0.666 \text{ kN/m}^2$$

$$q_2 = k_A * (2 + x * 20) \text{ kN/m}^2 = 0.666 + x * 6.666;$$

$$x = 3 \text{ m-nél } q_2 = 0.3333 * (2 + 3 * 20) = 0.6666 + 20.00$$

$$F_{1d} = \gamma_T * q_1 * h = 1.4 * 0.666 * 3.00 = 2.80 \text{ kN}$$

$$F_{2d} = \gamma_T * q_2 * h / 2 = 1.4 * 20.0 * 3.00 / 2 = 42.00 \text{ kN}$$

$$E_{d,\text{dst}} = 2.80 + 42.00 = 44.80 \text{ kN}$$

Leterhelő erőből, önsúlyból keletkező súrlódás (stabilizáló hatás)

$$G_{1d} = \gamma_{G,\min} * b_1 * h * \gamma_{fal} = 0,9 * 0,5 * 3,0 * 25,0 = 33,75 \text{ kN}$$
$$G_{2d} = \gamma_{G,\min} * b_2 * h / 2 * \gamma_{fal} = 0,9 * 1,5 * 3,0 / 2 * 25,0 = 50,625 \text{ kN}$$

$$E_{d,\text{stb}} = F_{sd} = \mu * (G_{1d} + G_{2d}) = 0,6 * (33,75 + 50,625) = 50,625 \text{ kN}$$

Az egyensúly feltétele: $E_{d,\text{stb}} = 50,625 \text{ kN} \geq E_{d,\text{dst}} = 44,80 \text{ kN}$

A fenti adatok esetében a leterhelésből keletkező súrlódási (stabilizáló) és az eltoló (destabilizáló) erők aránya

$$\alpha_E = \frac{E_{d,\text{stb}}}{E_{d,\text{dst}}} = \frac{50,625}{44,80} = 1,130 \geq 1,0 \quad \text{megfelel!}$$

A támfalra működő földnyomás felborító nyomatéka (destabilizáló hatás)

$$M_{d,\text{dst}} = F_{1d} * h / 2 + F_{2d} * h / 3 = 2,80 * 3,0 / 2 + 42,00 * 3,0 / 3 = 46,20 \text{ kNm}$$

Leterhelő erőből, önsúlyból keletkező nyomaték (stabilizáló hatás)

$$M_{d,\text{stb}} = G_{1d} * z_1 + G_{2d} * z_2 = 33,75 * 1,55 + 50,625 * 0,80 = 92,8125 \text{ kNm}$$

$$(z_1 = 2,00 - 0,5 / 2 - 2,00 / 10 = 1,55 \text{ m}; \quad z_2 = (2,00 - 0,50) * 2 / 3 - 2,00 / 10 = 0,80 \text{ m})$$

Az egyensúly feltétele: $M_{d,\text{stb}} = 92,8125 \text{ kNm} \geq M_{d,\text{dst}} = 46,20 \text{ kNm}$

A fenti adatok esetén a leterhelésből keletkező (stabilizáló) és a felborító (destabilizáló) erők aránya

$$\alpha_M = \frac{M_{d,\text{stb}}}{M_{d,\text{dst}}} = \frac{92,8125}{46,20} = 2,0089 \geq 1,0 \quad \text{megfelel!}$$

A támfal biztonsága az α_E és α_M értéke közül a kisebb, azaz: $\alpha = \min(\alpha_E, \alpha_M)$

$$\alpha = \min(\alpha_E, \alpha_M) = \min(1,130; 2,0089) = 1,130$$

Az α biztonság és a $\beta = \alpha - 1$ biztonsági tartalék értéke csökkenthető az ésszerűség határáig. Elvben az $\alpha_{\min} = 1$ és a $\beta_{\min} = \alpha_{\min} - 1 = 0$ esetén a támfal szerkezet az állékonyság határán van.

Vizsgáljuk meg, vajon a felszínen lévő $q_{fl} = 2 \text{ kN} / \text{m}^2$ állandó teher meddig növelhető az α biztonság, a biztonsági tartalék csökkenése ($\alpha = 1$) és ($\beta = \alpha - 1 = 1 - 1 = 0$) terhére.

$$\alpha_E = \frac{E_{d,\text{stb}}}{E_{d,\text{dst}}} = \frac{50,625}{E_{d,\text{dst}}} := 1,000 \quad \text{a minimális biztonság esete, azaz nincs biztonsági tartalék}$$

$$E_{d,\text{dst}} = 50,625 = \gamma_T * (k_A * q_{1f} * 3,00 + k_A * 3,00 * 20 * 3,00 / 2) =$$

$$= 1,4 * 0,3333 * q_{1f} * 3,00 + 1,4 * 0,3333 * 3,00 * 20 * 3,00 / 2 = 1,4 * q_{1f} + 42$$

$$\text{Innen } q_{1f} = \frac{50,625 - 42}{1,4} = \underline{6,161} \text{ kN/m}^2$$

$$q_1 = k_A * \underline{6,161} = \underline{2,0536} \text{ kN/m}^2$$

Behelyettesítve a változással érintett kifejezésekbe:

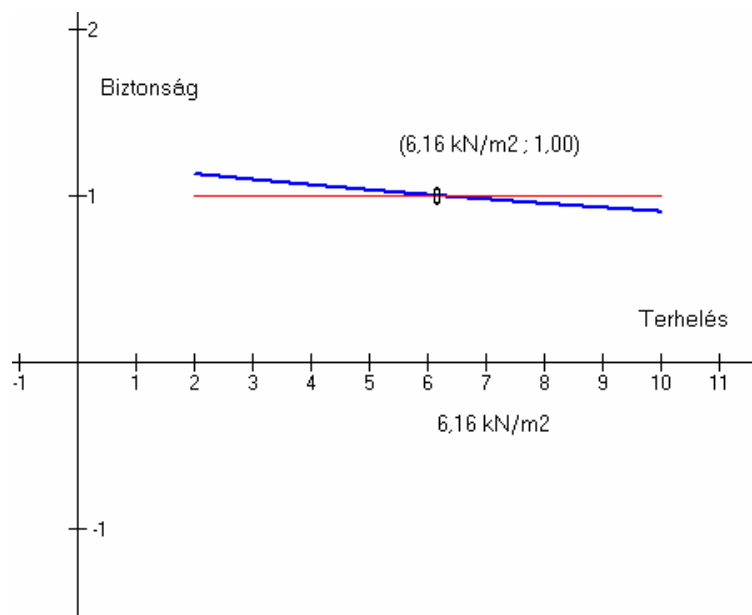
$$E_{1d} = \gamma_T * q_1 * h = 1,4 * \underline{2,0536} * 3,00 = \underline{8,62512} \text{ kN}$$

$$(F_{2d} = \gamma_T * q_2 * h / 2 = 1,4 * 20,0 * 3,00 / 2 = 42,00 \text{ kN})$$

$$E_{d,dst} = \underline{8,62512} + 42,00 = \underline{50,62512} \text{ kN}$$

$$E_{d,spb} = 50,625 \text{ kN} \approx E_{d,dst} = \underline{50,62512} \text{ kN} \quad \text{éppen megfelel!}$$

$$\alpha_E = \frac{E_{d,spb}}{E_{d,dst}} \approx 1 \quad \text{éppen megfelel!}$$

Ellenőrző vizsgálat a felborító nyomatékra:

$$M_{d,dst} = E_{1d} * h / 2 + F_{2d} * h / 3 = \underline{8,62512} * 3,0 / 2 + 42,00 * 3,0 / 3 = \underline{54,938} \text{ kNm}$$

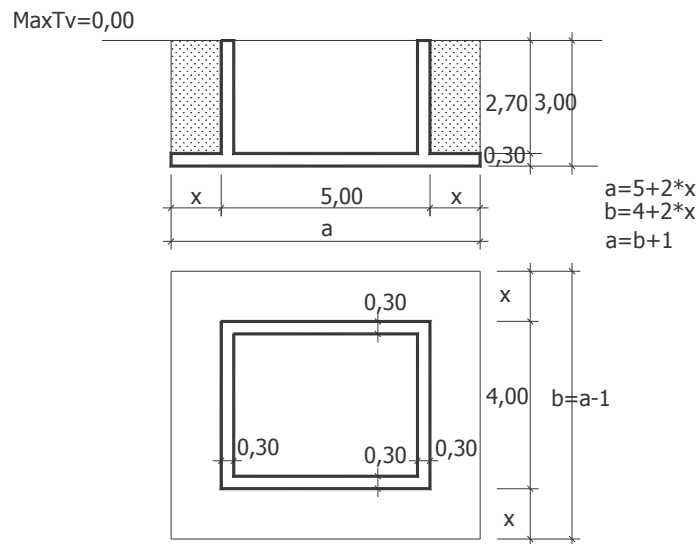
$$\alpha_M = \frac{M_{d,spb}}{M_{d,dst}} = \frac{92,8125}{54,938} = \underline{1,689} \geq 1,0 \quad \text{megfelel!}$$

6.) A téglalap alaprajzú medence külső mérete 5,00 * 4,00 m, a medence alapsíkja a -3,00 m-en van. A talajvíz maximális szintje a talaj felszínén (0,00 m-en) található. A medence fal és alaplemez vastagsága 300 mm.

Mekkora konzolos peremet kell építeni a medence körül (x = ?) ahhoz, hogy az üres medence ne ússzon föl?

A vasbeton térfogatsúlya $\gamma_{vb} = 25 \text{ kN/m}^3$, az önsúly biztonsági tényezője $\gamma_G = 0,9$ vagy 1,2. A víz térfogatsúlya $\gamma_{viz} = 10 \text{ kN/m}^3$. A víznyomás biztonsági tényezője $\gamma_W = 1,0$.

Leterhelésként figyelembe lehet venni a peremgyűrű feletti föld súlyát is. A föld térfogatsúlya vízzel átitatott állapotban $\gamma_{Tw} = 15 \text{ kN/m}^3$. A föld biztonsági tényezője $\gamma_T = 0,85$ vagy 1,3.

A szerkezetre az állékonyságát veszélyeztető (destabilizáló) és azt biztosító (stabilizáló) hatások működnek.

A medencére működő felhajtó erő (destabilizáló hatás)

$$E_{d,dst} = \gamma_W * V_{\text{vízbemerülő}} * \gamma_{viz} = 1,0 * a * b * 3,00 * 10 = 1,0 * a * (a-1) * 3,00 * 10 = 30 * a^2 - 30 * a$$

Leterhelő erő (stabilizáló hatás)

$$\begin{aligned} E_{d,stab} &= \gamma_{G,min} * V_{vb} * \gamma_{vb} + \gamma_{T,min} * V_T * \gamma_{Tw} = \\ &= 0,9 * \{ a * (a-1) * 0,3 * 25 + 2 * (5 + 3,4) * 2,7 * 0,3 * 25 \} + \\ &\quad + 0,85 * \{ a * (a-1) - 5,0 * 4,0 \} * 2,7 * 15 = \\ &= 6,75 * a^2 - 6,75 * a + 340,2 + 34,425 * a^2 - 34,425 * a - 688,5 = \\ &= 41,175 * a^2 - 41,175 * a - 348,3 \end{aligned}$$

Az egyensúly feltétele: $E_{d, stb} \geq E_{d, dst}$

$$41,175 * a^2 - 41,175 * a - 348,3 \geq 30 * a^2 - 30 * a$$

$$11,175 * a^2 - 11,175 * a - 348,3 \geq 0$$

$$a = 6,105 \text{ m}, b = a - 1 = 5,105 \text{ m}, x = 1,105 / 2 \text{ m} = 0,5525 \text{ m}$$

Az alkalmazott konzolos perem szélessége $x_{alk} = 0,60 \text{ m}$ ($a_{alk} = 6,20 \text{ m}$, $b_{alk} = 5,20 \text{ m}$) esetén a leterhelő (stabilizáló) és a felhajtó (destabilizáló) erők aránya

$$\begin{aligned} \alpha &= \frac{E_{d, stb}}{E_{d, dst}} = \frac{41,175 * a_{alk}^2 - 41,175 * a_{alk} - 348,3}{30 * a_{alk}^2 - 30 * a_{alk}} = \\ &= \frac{41,175 * 6,2^2 - 41,175 * 6,2 - 348,3}{30 * 6,2^2 - 30 * 6,2} = 1,01239 \geq 1,0 \end{aligned}$$

A „biztonsági tartalék” $\beta = 1,01239 - 1,0 = 0,01239 = 1,239 \%$

A „biztonsági tartalék” a medence konzolos perem szélességének (x_{alk}) illetve a konzolos peremű alaplemez méretének ($a_{alk} = 6 + 2 * x_{alk}$, $b_{alk} = a_{alk} - 1$) a függvénye.

$$\begin{aligned} \beta &= \frac{E_{d, stb}}{E_{d, dst}} - 1 = \frac{E_{d, stb} - E_{d, dst}}{E_{d, dst}} = \\ &= \frac{11,175 * a_{alk}^2 - 11,175 * a_{alk} - 348,3}{30 * a_{alk}^2 - 30 * a_{alk}} = 0,3725 - 11,61 * \frac{1}{a_{alk}^2 - a_{alk}} \end{aligned}$$

Az x_{alk} szélesség (az oldalak $a_{alk} = 5 + 2 * x_{alk}$, $b_{alk} = 4 + 2 * x_{alk}$) növelése a β biztonsági tartalék növekedését eredményezi.

$$x_{alk} = 0,70 \text{ m} (a_{alk} = 5 + 2 * x_{alk} = 6,4, b = 5,4 \text{ m}) \text{ esetén } \beta = 0,036562 = \sim 3,66 \%$$

$$x_{alk} = 0,80 \text{ m} (a_{alk} = 5 + 2 * x_{alk} = 6,6, b = 5,6 \text{ m}) \text{ esetén } \beta = 0,025838 = \sim 2,58 \%$$

